
GRAU EN CIÈNCIES DE L'ACTIVITAT FÍSICA I DE L'ESPORT

2013 - SOCIOLOGIA I HISTÒRIA DE L'ACTIVITAT FÍSICA I DE L'ESPORT

Informació general

- Tipus d'assignatura : Bàsica
- Coordinador : Lluís Albesa Albiol
- Curs: Segon
- Trimestre: Segon
- Crèdits: 6
- Professorat:
 - Antonio Caparrós Pons <acaparrosp@tecnocampus.cat>
 - Xènia Ríos Sisó <xrios@tecnocampus.cat>

Idiomes d'impartició

- Castellà
- Català
- Anglès

Competències que es treballen

Bàsica

- Tenir la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment en la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que inclouen una reflexió sobre temes rellevants de caire social, científic o ètic

Específica

- Realitzar els processos d'ensenyament-aprenentatge relatiu a l'activitat física i de l'esport, amb atenció a les característiques individuals, col·lectives i contextuals de les persones
- Promoure la formació d'hàbits perdurables i autònoms de pràctica de l'activitat física i de l'esport

General

- Reconèixer els fonaments epistemològics, històrics i educatius de l'activitat i de l'esport
- Descriure els factors comportamentals i socials que condicionen la pràctica de l'activitat física i de l'esport
- Identificar els efectes de la pràctica de l'exercici físic sobre els aspectes psicològics i socials de l'ésser humà
- Aplicar els drets fonamentals i de la igualtat d'oportunitats entre homes i dones, els principis d'igualtat d'oportunitats i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat, de solidaritat, de protecció medioambiental i els valors propis d'una cultura de la pau i de valors democràtics

Transversal

-

Utilitzar les fonts del coneixement científic certificat en l'àmbit de les Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport

- Incorporar hàbits de l'excel·lència i de qualitat per a l'exercici professional
- Actuar dins dels principis ètics necessaris pel correcte exercici professional, segons el marc normatiu

Descripció

La present assignatura servirà per analitzar l'exercici físic, activitat física i esport com uns dels fenòmens socials més importants de la societat contemporània. Bé com a manifestació del moviment humà al llarg de la història o com a espectacle de masses, aquests fenòmens han passat a formar part essencial en la vida i cultura de l'home modern.

Deia Cagigal que l'esport és un fenomen cultural global, un fenomen omnipresent. En efecte, l'esport abasta molts àmbits de la realitat social, com ara l'educació física, els estils de vida de la societat, la salut i la qualitat de vida, el gaudir del medi natural a través de les activitats recreatives; l'esport espectacle, en bona mesura gràcies als mitjans de comunicació de masses; unit a aquest, la competició i l'alt rendiment, etc. L'objectiu d'aquesta assignatura és analitzar aquestes diferents formes d'expressió del fenomen esportiu, per comprendre millor la naturalesa de l'esport.

L'objectiu d'aquesta assignatura és analitzar aquestes diferents formes d'expressió del fenomen esportiu, per comprendre millor la naturalesa de l'esport.

També reflexionarem sobre el significat de l'estudi històric de l'activitat física i l'esport en el context del procés de civilització.

També comprendrem la naturalesa contradictòria i ambivalent de l'esport. L'activitat física i l'esport poden ser font d'educació, de salut, de benestar social, d'integració social, de tolerància i solidaritat. Però també poden ser-ho d'ignorància, de malaltia, d'alienació, de conflictes, de violència, d'intolerància i d'exclusió.

Aquesta assignatura pretén afavorir la capacitat de reflexió crítica de l'alumnat envers l'àmbit de l'activitat física i l'esport a la societat actual. Activitats pràctiques a classe i amb diferents col·lectius socials ens permetran apropar-nos a aquestes realitats, socials i laborals.

La tecnologia, la informació i les xarxes socials seran presentades com a fil conductor de l'esport en la Societat Xarxa actual a la vegada que entorn i recursos didàctics de l'assignatura

Per acabar, aquesta assignatura disposa de recursos metodològics i digitals per fer possible la seva continuïtat en modalitat no presencial en el cas de ser necessari per motius relacionats amb la Covid-19. D'aquesta forma s'assegurarà l'assoliment dels mateixos coneixements i competències que s'especifiquen en aquest pla docent.

Resultats d'aprenentatge

- Interpretar, basat en el coneixement, les característiques dels ciutadans i dels contextos socioculturals, amb l'objectiu d'adequar les intervencions en diversos àmbits i l'igualtat d'oportunitats en l'accés a la pràctica físico-esportiva.
- Aplicar, basat en el coneixement de les expressions del fet esportiu social en cada cultura per poder intervenir en els canvis necessaris per a l'igualtat d'oportunitats, principis ètics i de joc net.
- Analitzar amb un enfoc epistemològic i crític els diferents objectes d'estudi, principis i teories de les ciències de l'activitat física i de l'esport
- Interpretar, basat en el coneixement dels processos històrics principals de la història de l'activitat física i de l'esport en quant a la seva influència en la societat contemporània, necessària al cas d'Espanya i Catalunya, i la presència diferenciada dels homes i de les dones.
- Prendre consciència de les problemàtiques socials existents al món de l'esport, com l'assetjament entre iguals (bullying) i les violències sexuals, i disposar d'estratègies per a la seva resolució.

Metodologia de treball

La metodologia de l'assignatura es durà a terme combinant temps presencials d'aula amb temps de treball autònom, amb suport de l'entorn virtual d'aprenentatge. El percentatge de temps que l'estudiant dedica es reparteix de la manera següent:

Activitat	ECTS	Metodologia	Competències
Sessions presencials a l'aula	1,2	Exposicions teòriques amb suport audiovisual, treballs en grup, debats, presentacions per part dels estudiants	G1, G2, G5, G7, G12, T3, T5, T7, T8, T9, E2, E6.
Treball guiat i autònom (on-line)	4.8	Estudi personal, cerques d'informació (bibliografia, webgrafia), treballs guiats (qüestionaris, wikis, debats, fòrums), solució de problemes, càpsules de vídeo	CB2, CB3, CB5, G1, G11, T1, T3, T4, T6, T7, T8, T9, E6.

Com a recordatori, la càrrega setmanal es reparteix de la següent manera:

- 3 hores setmanals (promig) de sessions presencials teòriques (distribuïdes en 4 hores una setmana, 2 hores la següent i així successivament).
- 3 hores setmanals d'aprenentatge guiat (distribuïdes en 4 hores una setmana, 2 hores la següent i així successivament).
- 9 hores setmanals d'aprenentatge autònom no presencial.

El total d'hores de dedicació de l'estudiant serà de 150 h. durant el trimestre.

Continguts

HISTÒRIA de l'activitat física i l'esport

1. El cos i el moviment a les civilitzacions de l'antiguitat.

Prehistòria, Grècia, Roma, Edat Mitjana.

1. La gènesi de l'esport, l'educació física i l'activitat física moderna.

L'esportivització anglesa.

Models gimnàstics a Europa (alemany, suec, francès, etc.).

1. L'eclosió del fenomen esportiu al s.XIX i XX.

Inici de l'olimpisme.

Esport durant el feixisme.

SOCIOLOGIA de l'activitat física i l'esport

1. La Xarxa Esportiva i la Societat de la Informació.

Postmodernisme

1. Economia i ordre laboral.

Globalització Esportiva. Glocalització.

Mercat laboral al segment de l'activitat física i l'esport.

1. Socialització.

Socialització esportiva i socialització a través de l'esport. Agents socialitzadors.

Col·lectius socials i pràctica esportiva.

El llenguatge.

Cultura

Hàbits esportius.

1. Violència, socialització i esport

2. Informacionalisme, tecnologia i esport.

Paradigma informacional. Redefinició de la pràctica esportiva.

1. Mitjans de comunicació: poder i producció.

Mass media i mass self media. Xarxes Socials.

1. Política i esport. .

Polítiques globals i locals. Esport, noopolitik i real politik.

1. Identitat i esport.

Gènere, classe, raça, etnia, sexualitat, religió.

1. Gènere i esport

2. Grans events esportius i turisme esportiu.

Megaevents esportius.

Activitats d'aprenentatge

Les activitats de l'assignatura segueixen el sistema d'avaluació contínua, és a dir, que al llarg del trimestre el professor/a planteja diverses activitats, que els/les estudiants han de resoldre i entregar. El treball de cada una de les activitats permet valorar a l'alumna/e, el seguiment que fa a l'assignatura i els elements de millora, a partir dels comentaris i notes que el professor/a farà de les activitats.

Les activitats que es plantegen poden ser individuals o en grups de treball. El professor/a dóna les indicacions per tal que els/les alumnes les puguin elaborar i entregar.

Sistema d'avaluació

La qualificació final de l'alumna/e és el resultat d'una avaluació continuada a través de diferents activitats avaluatives. L'aprovat de l'assignatura es obté amb una qualificació igual o superior a 5 punts (sobre 10 punts) d'acord amb la següent taula de ponderació:

0 - 4,9: Suspès/a

5,0 - 6,9: Aprovat/da

7,0 - 8,9: Notable

9,0 - 10: Excel·lent

L'adquisició de competències per part de l'alumne/a serà valorada mitjançant el sistema d'avaluació contínua.

A continuació es descriuen les activitats avaluadores, les competències que impliquen, i la ponderació en l'avaluació.

Activitat Avaluadora	Ponderació	Competències avaluades
Treball grupal	55%	CB2, CB3, CB4, CB5, G1, G2, G5, G7, G11, G12, T1, T2, T3, T4, T5, T6, T7, T8, T9, E2, E6
Treballs individuals	15%	CB2, CB3, CB4, G1, G12, T4, T5, T6, T7, T8, T9, E2, E6.
Treball final assignatura	30%	CB2, CB3, CB4, G1, G12, T4, T5, T6, T7, T8, T9, E2, E6.

REQUISITS PER SUPERAR L'AVALUACIÓ CONTÍNUA:

Totes les activitats han de tenir una nota igual o superior a 5 punts per fer mitjana i que l'avaluació continuada sigui considerada apte. Les activitats suspeses en primera correcció opten a reavaluació.

La **nota total de l'assignatura** sortirà de la suma de la nota ponderada de cada activitat avaluadora (individual i grupal).

IMPORTANT:

Per què l'avaluació continuada sigui considerada apte i així s'eviti fer l'examen de recuperació, la nota global de cada alumna/e ha de ser superior a 5 punts. En l'examen de recuperació la nota màxima serà d'un 5.

En cas de suspendre l'avaluació continuada per la no realització dels treballs, l'alumna/e no té dret a recuperació i suspendrà l'assignatura.

La còpia total o parcial en qualsevol de les activitats d'aprenentatge significarà un "No Presentat" en l'assignatura, sense opció a presentar-se a la prova de recuperació i sense perjudici de l'obertura d'un expedient per aquest motiu.

RECUPERACIÓ: EXAMEN

L'examen en període de recuperació serà per escrit i contemplarà tot el conjunt de continguts treballats durant el període lectiu. De l'estructura de l'examen s'informarà amb antelació.

Recursos

Bàsics

Bibliografies

- GARCIA FERRANDO, M., PUIG, N., LAGARDERA, F., LLOPIS, R., VILANOVA, A. (comps.) (2017) "Sociología del deporte", Madrid, Alianza editorial, (el libro universitario). 4ª edició.
- MILLER, T., LAWRENCE, G., MCKAY, J. y ROWE, D. (2001). "Globalization and Sport", London: Sage Publications

Complementaris

Bibliografies

- CASTELLS, M. (2011). "La era de la información", Madrid, Alianza editorial, vol.I "La sociedad red", edició actualitzada.
- CROTEAU&HOYNES, (2000). "Media Society. Industries, Images, and Audiences". Second Edition. Thousand Oaks, California: Pine Forge Press.
- DUNNING, E. (2003). "El fenómeno deportivo. Estudios sociológicos en torno al deporte la violencia y la civilización", Paidotribo, Barcelona.
- ELIAS, N. & DUNNING, E. (1992). "Deporte y ocio en el proceso de civilización". México: Fondo de Cultura Económica.
-

GARCÍA FERRANDO, M. (2006). "Postmodernidad y deporte: entre la individualización y la masificación. Encuesta sobre hábitos deportivos de los españoles, 2005", Madrid, Consejo Superior de Deportes, Centro de Investigaciones Sociológicas.

- HEINEMANN, K. (1999). "Sociología de las organizaciones voluntarias. El ejemplo del club deportivo", Valencia, Tirant lo Blanch, Asociación Española de Investigación social aplicada al Deporte.
- MANDELL, R. (1986). "Historia cultural del deporte". Barcelona: Ed. Bellaterra.
- MAZA, G. (2002). "El deporte y su papel en los mecanismos de reproducción social de la población inmigrada extranjera". Apunts. Educació Física i Esport (68), 58-66.
- MOSQUERA, M.J.; GAMBAU, V.; SÁNCHEZ MARTÍN, R.; PUJADAS, X. (2003). "Deporte y postmodernidad", Madrid, Esteban Sanz Librerías Deportivas, S.L. (Investigación Social y Deporte, 6).
- PUIG, Núria, ed. (2002). "Esport i immigració", monogràfic Apunts. Educació física i esports, (68).
- PUIG, N.; VIÑAS, J. (2003). "Guia per a determinar els hàbits esportius de la població dels municipis de la província de Barcelona", Barcelona, Diputació de Barcelona. La podeu trobar a Internet: www.diba.es (esports/gestió/recerca i formació)
- PUJADAS, X. & SANTACANA, C. (1995). "Història il·lustrada de l'esport a Catalunya (Vol. I i II)". Barcelona: Columna.
- Revistes: Journal of Sport and Social Issues, International Review for the Sociology of Sport, Sociology of Sport Journal, European Journal of Sport and Society, Revista Española de Investigaciones Sociológicas., Revista Española de Sociología, Revista Internacional de Sociología.
- Unió Europea (2005). "Hàbits esportius de la població europea" http://europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/eb_special_en.htm
- VIÑAS, J. & PÉREZ, M. (2014). "El mercat de treball en el context de l'esport a Catalunya". Barcelona: INDE
- VILANOVA, A.; CASILLO, J.; FRAILE, A. et al. (Eds) (2009) "Deporte, salud y medio ambiente para una sociedad sostenible". Madrid: Esteban Sanz (Investigación Social y Deporte, 9).

Enllaços web

- <http://cis.es> Centro de Investigaciones Sociológicas
- <http://www.aeisad.org> Asociación Española de Investigación Social Aplicada al Deporte (AEISAD)
- <http://www.eass-sportsociology.eu> Asociación Europea de Sociología del Deporte (European Association for the Sociology of Sport)
- <http://www.issa.otago.ac.nz> Asociación Internacional de Sociología del Deporte (International Sociology of Sport Association)
- <http://www.nasss.org> Asociación Norteamericana de Sociología del Deporte (North American Society for the Sociology of Sport)